

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii
Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ**

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

In primam Epistolam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

zelo, sed proprii commodi & lucri studio ducti, ut fideles, presertim locupletiores à Jesuitis abstraherent, sibi que devincerent, Jesuitarum doctrinam mille infectam erroribus & Evangelio contrariam esse publicarunt; ut populis horrorem incuterent; & cum ipsi, nec cultiore sint doctrina, nec majore sanctimonia, potestatem decidendi controversias in doctrina morum & fidei, jure quodam successionis hæreditario, sibi arrogarunt. Quod quàm erroneum sit, omnes Catholici tenent. Sed tandem ad tuas notas accedo: nec enim Epistolarum errores castigandos suscepi, quod jam alii egregiè præstiterunt: notas duntaxat in notas scribam.

In primam Epistolam.

N O T A I.

PErridiculum est, quæ discant, omnibus mortalibus ignarum præcipere. Sic malim te risu & sibilis, quàm severiore modo excipere: malim te ignorantia, quàm malitia insimulare; quanquam utriusque partes egregiè sustines. Censuram Sorbonicam, Scholam Thomisticam, proximam illam agendi potestatem, *posse proximum*, ut vocas, pleno buccarum rictu, altoque cachinno, cum tuo Montaltio irrides; * vel indè ridiculus, quod de re tam seria, tam stultè rideas. Jesuitas & Thomistas ab re inter se committis. At vtrique in hac parte, cum aliis omnibus Catholicis probè conveniunt. Dividis, ut regnes: jurgia feminas, ut in Catholicorum discordiis Janse- niana hæresis altas radices agat. Sed frustra oculatis & piis hominibus apertas insidias struis. In hoc, ut

* Pag. 10.

dixi,

dixi, utrique conveniunt, quod quis, dum peccat, proximam non peccandi potestatem, seu proximum *posse* habeat: utrique oppositum, Arnaldi scilicet, errorem damnant. Arnaldus porrò non dixerat, ut sincerè, tuo more, narras, D. Petro gratiam efficacem defuisse: quis enim hoc neget? sed gratiam necessariam, ad hoc ut posset non peccare, si vellet; quod reverà omnes Catholici negant, & adducta Patrum loca, Catholicè, ut par est, explicant.

Nec Iesuitæ à Thomistis dissentiunt, quod hi velint, gratiam seu virtutem illam interiorem, *nunquam in actum prodire, nisi efficax sit*: quis Theologorum, quis mortalium hoc neget? seu quod illi proximam agendi potestatem homini adstruant, cum hic liberè agere omittit. In hoc, utrique conveniunt, *non ore tenuis*, ut dicis, sed re ipsa, ut damnatum errorem fugiant. Nisi enim proximum *posse* adsit ad non peccandum, Dei que præceptis obtemperandum, haud dubiè illa præcepta sunt impossibilia. Sed hic error solemnè tactus anathemate jacet. *Commentum* igitur non fuit, quod scurra tuus, quem *festivum* Scriptorem appellas irrideat; sed dogma Catholicum, quod heterodoxi duntaxat rejiciunt. Neque hæc verba *barbara* sunt, & *nova*, ut dicis, sed omnino apposita, ut vestras & aliorum hæreticorum fraudes & fallacias Catholici Scriptores exagitent. Nec desunt in hanc rem, Patrum & Conciliorum loca: tu vide sis apud Auctores, qui contra Iansenium scripserunt; quorum egregiæ lucubrationes, ut gratissimam Catholicæ Doctrinæ lucem attulerunt, ita æternas errori Ianseniano tenebras offuderunt. * Perstringis denique putido sarcasmo, tum Sorbonam, tum potestatis proximæ *fabulam*, sic enim vocas. Sorbona ipsa viderit, quæ cum multos domesticos habeat, extraneos defensores non postulat.

* Pag. 11.

stulat.

stulat. *Fabulam* verò illam inter fidei dogmata repositam ægrè, immò ægerrimè tulisti: Arnaldi quoque placita damnata, non modò à Sorbona (cujus censuram eo loco non habes, quo vir prudens habere debet) sed ab ipsa Ecclesia. Et hæc dissimulas? Nec An-nati gratiæ quidquam datum est. Extat extabitque in posterum Decretum Apostolicum, & immortalis Arnaldi & Montaltii infamia. Errores utriusque uno eodemque Decretò configi, par erat; qui communi utriusque sensu, & unanimi voluntatum consensione fuerant publicati. Quod demum subnectis, non multò post, apud Patres Oratorii, eandem Arnaldi doctrinam palam defensam fuisse; quid ad me? quid ad Jesuitas? nemo nescit, Jansenianis partibus plurimos ex omni ferè hominum genere addictos esse; quo animo & fine, Deus scit. Sed est, quod nobilissimæ & doctissimæ familiæ hanc notam sibi à te inustam, vindicandam ultrò relinquam.

N O T A I I.

Reverendum Patrem Nicolai per summam impudentiam hoc loco sugillas: quem à Thomistarum Doctrina descivisse perindè asseris, ac si apud omnes constaret: eumque transfugam & prostratum Molinistam vocas, qui *Nemias* in D. Thomam, non verò Commentaria scribat, ac proinde melius & consultius taceat. Ita Willelme Doctissimum virum, Sorbonæ & sui Ordinis decus excipis? sed cur illi adeò barbarè ac ferociter succenses? non est profectò, quod dicam: cum jam apud omnes in confessio sit. Strenuus semper fuit Iansenii, Arnaldi, Sancygirani, nec non acerrimus expugnator. Non alia fuit odii in illum vestri causa. Sed Vir de Ecclesia, de Sorbona, de

de ordine suo benè meritus, alienis armis non indiget, ut in te tuique similes animadvertat. Ad illum igitur te remitto.

N O T A I I I.

L Arvam ponis sensim sine sensu, Moynium Doctorem Sorbonicum raptim adortus, eum à Cardinali Richelio, in Cornelium Iansenium, quem tamen non legerat, uti nec Augustinum, incitatum fuisse narras: tum ejus de duplici gratia, orandi scilicet atque agendi opinionem adducis, ac illam sufficientem duntaxat, hanc verò semper efficacem ais asseruisse: tum liberè pronuncias, *Moynii, Corneti, Haberti, Halerii æmulationem* in Arnaldum, & *Pedagogicas cupiditates*, illarum contentionum fontem esse: ac mirari, te dicis, *Procerum jocularum errorem*, qui se his dissensionibus interponunt, quasi in iis divinæ summa fidei ageretur. Relego tua vestigia. Urit te Cardinalis Richelii memoria, qui Sancygiranium vestrum, ne nova & impia dogmata spargeret, per multos annos in vinculis habuit. Illam verò, quam Moynio affingis sententiam, vel non capis, vel capere dissimulas. Nemo enim neget, quin tum ad orandum, tum ad bene agendum, divina gratia nobis opus sit: sed quod orandi gratia sit duntaxat sufficiens, quis, amabo, dicat? quis capiat? quando enim illius impulsu oratur, haud dubiè efficax est, cum suum effectum sortiatur. Ubi autem oratum est, quis nescit novam gratiam ad agendum, ad non peccandum, ad præceptum Dei servandum necessariam esse; quam tamen semper efficacem nemo dicat, qui doctus sit & Catholicus; cum eidem sæpè ac sepiùs resistatur. Quod subnectis, de præstantissimorum Doctorum æmulatione in Arnaldum, calum-

calumniâ est: à verò tua conjectura longè aberras: nihil enim piis & doctis hominibus, in tuo Arnaldo, præter errores displicuit. Sed quo tandem cæstro percitus in optimates, scilicet Ecclesiasticos, Episcopos, & Romanum Pontificem furis? quibus errorum, ignorantiam, & quod pejus est, in re tam seria, tantique momenti, jocum & ludendi libidinem affingis. Erit aliquando, qui os illud tuum infrunitum, & stylum effranum castiget.

N O T A I V.

Hic novos Thomistas in tuas partes trahere videris: quo eventu, mox dicam. Gratiam, inquis, efficacem mordicus tuentur, & quandam aliam admittunt, quam sufficientem vocant, cui tamen sine efficaci nunquam consentitur: tum addis, vocabulum illud gratiæ sufficientis vix apud antiquos reperiri: Moyonium demum, eiusque distinctiones irrides.* Quod novos Thomistas ab antiquioribus discernis, doctis illis hominibus injuriùm est, qui à D. Thoma discedere videri nolunt. Sed, mi homo, Iansenianam causam tibi creditam prodis, accedisque partibus Iesuitarum, quos Thomistis probè reconciliasti. Quis enim Iesuitas inter gratiam efficacem non admittat? Quis sufficientem, per se solam, ad actum prodire unquam concedat? quod Thomistis hac in parte attribuis, Jesuitæ omnes tenent. O te scelicem & industrium conciliatorem! qui litem hanc composuisti, quam vel ipsi Rom. Pontifices Clemens VIII. & Paulus V. componere olim frustra tentarunt. Vocabulum gratiæ sufficientis apud Antiquos non reperis. Sunt tamen, qui reperiant. Tu vide sis auctores, qui de illa ex professo scripsere. Immò D. Thomas 1. 2. qu.

* Pag. 12.

106. art. 2. ad 2. *auxilii sufficientis* expressam mentionem facit. Moynii distinctiones explodis, quia illas non capis. Mirabile est quorundam hominum ingenium, quibus solemne est, ea, quæ ipsi nesciunt, despiciari: sed ignorantiam suam palam faciunt, dum eam hac arte operire conantur.

In secundam Epistolam.

N O T A I.

Hic gratiam sufficientem explodis, novum *Molinistarum inventum*, *meram Vocem*, prætereaque nihil, titulum sine re, larvam & umbram: * subungere poteris cum Jansenio, monstrum & chimæram; cum Petro Martyre, humanum commentum, & Pelagianum perfugium. Hæc est illa gratia ab omnibus Catholicis admissa, ab hæreticis dumtaxat negata, quos Ducem in hoc Calvinum secutos esse, Duvallius Doctor Sorbonicus docet tom. 1. tract. de grat. quæst. 5. art. 1. Vis autem à Molinistis eam gratiam sufficientem adstrui, quæ suum aliquando effectum fortiatur. O gravem, ô insignem Theologum!

Tum in Thomistas, qui hanc gratiam approbant, ac potissimum in Patrem Nicolai, ejusque *familiam* stylum exeris; quod ii, neglecta ordinis sui doctrina, inita cum Jesuitis conjuratione, à S. Thomæ placitis desciverint. Id unum præsertim eniti vidêris, ut Thomistas concites adversus Jesuitas. sed ut in nonnullis ab iis dissentiant, ita cum iis in damnandis vestris erroribus probè consentiant. Crede mihi Wilhelme, Thomistæ gratiam sufficientem admittunt,

* Pag. 22.